

A Kék Vonal Gyermekkrízis Alapítvány

Gyermekvédelmi Irányelvei

I. Bevezetés

A Kék Vonal Gyermekkrízis Alapítvány 1993 óta működő közhasznú, független civil szervezet. **Az alapítvány minden munkatársa azon dolgozik, hogy az ENSZ definíciója szerinti gyermeki jogok megvalósuljanak Magyarországon.**

A Kék Vonal Gyermekkrízis Alapítvány szakembereinek és önkénteseinek legfőbb küldetése, hogy a gyerekekkel kapcsolatba kerülő felnőttek, szakmai és állami szervek **a gyerekek mindenekfelett való érdekeit** képviseljék. Annak érdekében, hogy hazánkban a gyerekek európai normáknak megfelelő színvonalon juthassanak segítséghez, a Kék Vonal Gyermekkrízis Alapítvány Európában az elsők között vezette be a 116111 és a 116000 harmonizált európai hívószámokat.

Jelen dokumentum célja, hogy biztosítsuk a velünk kapcsolatba kerülő gyerekek biztonságát, és jóllétét, a Gyermekvédelmi Irányelvek betartásával kizárjuk annak a lehetőségét, hogy kárt okozzunk azoknak a gyerekeknek, akikkel a szolgáltatásaink során kapcsolatba kerülünk. Átláthatóvá, ellenőrizhetővé tesszük az alapítvány működését, és az esetleges szabálysértések esetén követendő eljárásokat.

A gyerekek biztonságáért mindenki felelős. Az alapítvány minden munkatársának képzést és támogatást nyújt, de ez nem helyettesíti a munkatársak egyéni felelősségvállalását a gyerekek felé.

II. Alapértékek

Az alapítvány alapértékeinek meghatározásakor az ENSZ Gyermekjogi Egyezményre támaszkodik, mely a gyermekeket megillető alapvető jogokat fekteti le.

Misszióink szerint a gyermekeket meg kell hallgatni és a felnőtteket segíteni kell abban, hogy erre képesek legyenek. A Kék Vonal minden munkatársa és önkéntese azért dolgozik, hogy a gyermekek valódi odafigyelést, elfogadást, a bajban segítséget kapjanak. Hiszünk abban, hogy ehhez a legjobb út az együttműködés, mert minden felnőtt közös felelőssége, hogy a gyermekeknek jobb legyen. Törekszünk a széleskörű, gyors, ingyenes és anonim elérhetőségre, ehhez felhasználjuk a technika lehetőségeit: a telefont és az internetet.

Alapértékeink:

Gyermekközpontúság: A gyermekközpontúság számunkra azt jelenti, hogy mi minden tevékenységünkben tapasztalatainkat és lehetőségeinket a gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve és elfogadva az ő legfőbb érdekeiket szolgáljuk.

Bizalom: A bizalom számunkra azt jelenti, hogy tudjuk mi mindannyian jót akarunk a gyermekeknek, és bár vannak közöttünk különbségek, ugyanazok az értékek mentén dolgozunk és betartjuk a szabályokat.

Felelősség: A felelősség számunkra azt jelenti, hogy mi mindannyian vállalt feladatainkat teljesítjük, és a gyermekek érdekében a legjobb tudásunk szerint szívvel – lélekkel dolgozunk.
Együttműködés: az együttműködés számunkra azt jelenti, hogy az alapítvány elkötelezett abban, hogy minden hozzá fordulóval és minden általa megkeresett szakemberrel együttműködik a gyermek érdekében, és eszközeivel erre ösztönöz mindenkit, aki felelős a gyermek sorsáért.

Ezekből az alapértékekből következik, hogy az alapítvány minden munkatársa és önkéntese

-ismeri és elfogadja a gyerekjogokat

-ismeri és elfogadja a gyerekek szükségleteit és életkori sajátosságait

-saját szükségleteit nem helyezi a gyerekek szükségletei elé

-elismeri a gyerek jogát a segítségkéréshez

-veszélyhelyzetnek tekint minden bejelentést, amely egy gyerek jogainak megsértésével, a vele szembeni rossz bánásmóddal, veszélyeztető környezetével vagy önmagát veszélyeztető kapcsolatos.

-minden gyereket és fiatalot egyenlőnek tekint, nem tesz különbséget a gyerekek között

-a gyerekekre semmilyen ideológiai, vallási, politikai nyomást nem gyakorol

-a gyereket a saját helyzetének leírásában és megítélésében kompetens partnernek tekinti

-a gyereket érzései kifejezésében és lehetőségei végiggondolásában felelősen segíti

-a gyereket a helyzetének megfelelő, érdekeit szolgáló döntéshozásban támogatja

-a gyereket a számára megfelelő testi, lelki és szellemi fejlődést biztosító környezet eléréséhez segíti, a cél az, hogy a gyerek a korábnál jobb, számára elfogadható helyzetbe kerüljön

-a megoldáskeresés folyamatában a gyerekekre fókuszál, nemcsak a problémára

-a megoldáskeresés folyamatában felismeri a határait és együttműködésre kész a gyerek érdekében

-az életkoruknak megfelelő információt nyújt a gyerekeknek az alapítvány szolgáltatásainak kereteiről, különös tekintettel az adatkezelésről és a titoktartásról

I. Definíciók

Gyermek: Az ENSZ Gyerekjogi Egyezmény alapján minden gyerek 18 éves életkorig.

Gyermek veszélyeztetése: a gyermek alapvető fizikai és/vagy pszichológiai szükségleteinek tartós elhanyagolása és/vagy a gyermek bántalmazása.

Veszélyeztetettség: olyan - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult - állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza.

„A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.” A rossz bánásmód lehet fizikai, érzelmi, szexuális és egyéb jellegű, és megvalósulhat aktív (cselekvő) és passzív (elhanyagoló) magatartással, a gyermeket rossz bánásmód érheti családon belül, illetve családon kívül.

Elhanyagolás: minden olyan mulasztás vagy baj okozása (akár szándékos, akár tudatlanságból, óvatlanságból, nemtörődömségből ered), amely jelentősen árt a gyermek egészségének vagy lassítja, akadályozza szomatikus, mentális és érzelmi fejlődését. Az elhanyagolás lehet érzelmi (pl.: az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya), fizikai (pl.: az alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek, a felügyelet hiánya), oktatási, nevelési elhanyagolás (pl.: az iskolalátogatási kötelezettség elhanyagolása, iskolai feladatok, teljesítmény-problémák figyelmen kívül hagyása)

Gyermekbántalmazás: ha valaki testi-lelki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy, ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt – noha tud róla, vagy szemtanúja – nem akadályozza meg, illetve nem jelzi. Fajtái: érzelmi bántalmazás (pl.: a gyermek érzelmeivel való tartós vagy rendszeres visszaélés, a gyermekekben az értéktelenség, a szeretetlenség), fizikai bántalmazás (pl.: fizikai sérülés okozása ütés, rúgás, lekötözés, bezárás, rángatás, rázás, el- vagy ledobás, gondatlan leejtés, mérgezés, megégetés, leforrzás, vízbe fojtás, fojtogatás stb.), szexuális abúzus (pl.: gyermek, vagy fiatal szexuális tevékenységekre való kényszerítése, a gyermek bevonása pornográf anyagok megtekintésébe, vagy készítésébe, vagy a szülő/gondozó szexuális tevékenységének figyelésébe).

A Kék Vonal Gyermekkrízis Alapítvány helye a Gyermekvédelem rendszerében

Az alapítvány minden munkatársa azon dolgozik, hogy az ENSZ definíciója szerinti gyereki jogok megvalósuljanak Magyarországon. A gyerekek védelme érdekében az alapítvány együttműködik más civil, állami és nemzetközi szervezetekkel.

A Kék Vonal anonim, ingyenes, nem-személyes szolgáltatásaival egy **alacsony küszöbű** lehetőséget kínál a gyerekeknek a gyermekvédelemmel való kapcsolódásra, feltehetik kérdéseiket, információt kapnak jogaikról és lehetőségeikről.

Az alapítvány a gyermekjóléti szolgálat által koordinált jelzőrendszeri hálózat tagja, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény alapján.

Ez alapján a Kék Vonal szakmai vezetése köteles a) jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál, b) hatósági eljárást kezdeményezni

a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

Feladatunk a gyereket a számára megfelelő testi, lelki és szellemi fejlődést biztosító környezet eléréséhez segíteni. A veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében együttműködünk, konzultálunk a gyermekjóléti-és családsegítő szolgálatokkal, gyámhatóságokkal, rendőrséggel és a gyermekvédelmi jelzőrendszer egyéb tagjaival. Az együttműködés során a gyerek legfőbb érdekét képviseljük.

Az alapítvány minden munkatársának feladata a munkája során a gyerek veszélyeztetettségének felismerése, és az Intervenciós protokoll szerinti eljárás megkezdése.

Az alapítvány esetkezelési szabályait az Intervenciós Protokoll tartalmazza. Az Intervenciós Protokoll használatáról minden munkatárs képzést kap.

I. A gyermekek védelme a Kék Vonal Gyermekkrízis Alapítvány szolgáltatásaiban

A Kék Vonal Gyermekkrízis Alapítvány kuratóriuma, vezetői, szakmai vezetése mindent megtesz azért, hogy a Kék Vonal munkatársai és önkéntesei mindenkor az ENSZ Gyerekjogi Egyezmény, és a Gyermekvédelmi Törvény szellemében, a gyerekek jogainak és szükségleteinek figyelembe vételével lássa el feladatait az alapítvány szolgáltatásaiban és magánemberként is ezek mentén viselkedjen a gyerekekkel szemben.

Az alapítvány alapítása óta tagja az European Federation for Missing and Sexually Exploited Children, röviden Missing Children Europe (Eltűnt Gyerekek Európa) hálózatának, a Child Helpline Internationalnek (Gyerektelefonok Világszövetsége). Működésében **nemzetközi irányelveikhez** igazodik.

Toborzás, kiválasztás

A felvételi eljárás többlépcsős, mindenkinek részt kell vennie a felvételi eljáráson. A felvételi eljárás mindig a megpályázott munkakörhöz, feladathoz illeszkedik.

A kiválasztás folyamatát és szempontjait az alapítvány vezetése határozza meg. Az egyes munkakörökhöz kapcsolódó kiválasztási folyamatot az adott munkakör működését leíró kézikönyv tartalmazza.

A kiválasztás folyamatáról és a felvett munkatársakról nyilvántartást kell vezetni. A kiválasztás folyamatáról a jelentkezőket informálni kell.

A jelentkezőnek érvényes erkölcsi bizonyítvánnyal kell rendelkeznie, valamint referenciát kell igazolnia.

Képzés

A munka megkezdése előtt a jelentkező képzésben részesül. A képzés az adott munkakörhöz és feladathoz illeszkedik. Az egyes munkakörökhöz kapcsolódó képzési folyamatot, a képzésen való megfelelés feltételeit az adott munkakör működését leíró kézikönyv tartalmazza. Minden képzés része a Gyermekvédelmi Irányelvek, az Etikai Kódex, Adatvédelmi Szabályzat ismertetése, az abban foglaltak elméleti és gyakorlati átadása. A munka csak a képzésen való megfelelés után kezdhető el. A megfelelést a szakmai vezető vagy az ügyvezető igazolhatja.

A munka jellegétől függően rendszeres, kiegészítő képzést kell biztosítani annak érdekében, hogy a munkatársak a tőlük elvárható legszélesebb tudással, legfrissebb információkkal rendelkezzenek. A kiegészítő képzések összeállításáért a szakmai vezető és az ügyvezető felel.

A képzésekről, a képzéseken részt vett munkatársak nevééről nyilvántartást kell vezetni.

Értékelés, visszajelzés

A munkatársak felelősek a munkájuk során a gyerekek védelméért és biztonságáért, az alapítvány vezetősége pedig felel a munkatársak támogatásáért. Ennek érdekében az alapítvány folyamatosan nyomon követi a munkatársak munkáját. Az alapítvány vezetősége gondoskodik arról, hogy a munkatársak megkapják a kellő támogatást a szakmai önismeret és kompetenciák fejlesztéséhez, ezért rendszeres csoportos és szükség szerint egyéni szupervíziót biztosít a munkatársaknak.

Az egyes munkaköröket szakmai elvárások mentén értékeli, és az értékelésről visszajelzést ad a munkatársaknak. A visszajelzés során erősségek és fejlesztendő célok kerülnek megfogalmazásra. A visszajelzés elkészítésekor lehetőséget kell adni a munkatársaknak a saját, önreflektív észrevételeik megfogalmazására is. Az egyes munkakörökhöz kapcsolódó értékelési, visszajelzési folyamatot az adott munkakör működését leíró kézikönyv tartalmazza.

Gyerekek részvétele

Az alapítvány rendszeresen folytat olyan tevékenységet (projektekkel kapcsolatos események, iskolák felkeresése) ahol a munkatársak személyesen kerülnek kapcsolatba gyerekekkel. Ezeken az eseményeken az alapítványt csak olyan személy képviselheti, aki megismerte és elfogadta a jelen Gyermekvédelmi Irányelveket, valamint az alapítvány Etikai kódexét és Adatkezelési Szabályzatát, és azokat a személyes találkozások alkalmával betartja. Azok a munkatársak, akik személyesen is kapcsolatba kerülnek gyerekekkel, a munka megkezdése előtt az adott munkához illeszkedő képzést kapnak. Az alapítvány munkatársa minden esetben részletesen tájékoztatja a résztvevő gyereket a tevékenység céljáról, körülményeiről, amennyiben szükséges, beszerzi a törvényes képviselő írásbeli hozzájárulását

Minden gyermeknek joga van ahhoz, hogy az őt érintő kérdésekben kinyilváníthassa a véleményét, és azt kellően figyelembe vegyék. Ezért az alapítvány törekszik arra, hogy a

munkája során, szolgáltatásai fejlesztésekor támaszkodjon azoknak a gyerekeknek a véleményére, akik a szolgáltatásait igénybe veszik, vagy potenciálisan igénybe vehetik. Ennek során lehetőséget kell biztosítani minden résztvevő gyerekeknek, hogy a korának és fejlettségének megfelelő módon tudja elmondani a véleményét. A gyerekeket tájékoztatni kell a megkérdezés céljáról, és arról, hogy a részvétel önkéntes. Az alapítvány munkatársa viselkedésével azt kell, hogy közvetítse, hogy elfogadja és tiszteletben tartja a gyerek véleményét. Kerülni kell minden olyan helyzetet, ahol a gyerekek részvétele formális, reprezentatív, valós jelentés nélküli.

Titoktartás, adatvédelem

A Kék Vonal Gyermekkrízis Alapítvány adatvédelemre, titoktartásra és az adatok kezelésére, tárolására vonatkozó szabályait az Etikai Kódex, Adatkezelési szabályzata tartalmazza. Az adatkezelési szabályzatot az adott munkakör működését leíró kézikönyv tartalmazza. Az adatvédelmi szabályzat összhangban van az információs szabadságról és az információs önrendelkezési jogról szóló 2011. évi CXII. törvénnyel, és az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló 2001. évi CVIII. törvénnyel és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvénnyel. Az alapítvány minden munkatársa aláírásával igazolja, hogy az Etikai Kódexet és az Adatkezelési Szabályzatot megismerte, és azt betartja.

Az Etikai Kódex és az Adatkezelési Szabályzat az alapítvány honlapján is elérhető, megismerhető.

Média és kommunikáció

Az alapítvány minden munkatársa azon dolgozik, hogy az ENSZ definíciója szerinti gyereki jogok megvalósuljanak Magyarországon. A gyerekbántalmazás és elhanyagolás megelőzése széleskörű társadalmi feladat, ezért az alapítvány a lehetőségeihez mérten minél szélesebb körű kommunikációt folytat annak érdekében, hogy felhívja a figyelmet a gyerekek jogaira és szükségleteire és ezzel hozzájáruljon a gyerekek jogainak jobb érvényesüléséhez.

A Kék Vonal Gyermekkrízis Alapítványt érintő kérdésekben csak az arra felhatalmazott személy nyilatkozhat. Amennyiben a média képviselői nyilatkozatra nem jogosult személyt keresnek meg, a megkeresőt az alapítvány szakmai vezetőjéhez kell irányítani.

Gyermekek érintő bármely kérdésben az alapítvány szakmai álláspontja az, hogy minden gyermekkel kapcsolatban elsődleges és legfontosabb feladat a személyiségi jogainak tiszteletben tartása, magánéletének és lelki nyugalmának megőrzése. Ezért konkrét esetek kommentálásától az alapítvány távol tartja magát. A Kék Vonal a gyerekeknek titoktartást ígér, ezért különösen fontos, hogy semmilyen nyilatkozat nem szólhat konkrét esetről, és nem keltheti senkiben azt a benyomást, hogy egy hozzánk segítségért forduló történetét tesszük nyilvánossá.

Nyilatkozataiban tükröződnie kell annak, hogy a gyermekeket érő bántalmazások, jogsértések megelőzéséért mindenki felelős, a prevenció fontossága mindannyiunk közös ügye. Fontos, hogy a gyermekeket érő testi és lelki bántalmazásokat, jogsértéseket a környezet időben észrevegye és megtegye a szükséges lépéseket azok megszüntetésére.

A médiamegkeresések kapcsán kötelező az Etikai Kódex és az Adatkezelési Szabályzat rendelkezéseinek betartása.

Képmás, hangfelvétel, vagy videófelvétel készítése:

Az alapítvány saját projektjeinek dokumentálása, valamint az arról szóló kommunikáció során felvételeket készíthet az abban részt vevő gyerekekről, illetve azokat felhasználhatja. Minden esetben a gyermeket és törvényes képviselőjét az alapítvány munkatársa részletesen tájékoztatja, valamint beszerzi előzetes írásbeli hozzájárulásukat. Beleegyezés hiányában a gyerekről felvétel nem készülhet, illetve azok nem használhatóak fel.

Eljárások a Gyermekvédelmi Irányelvek megsértése esetén

A Gyermekvédelmi Irányelv elfogadása és betartása az alapítvány minden munkatársa, önkéntese számára kötelező. Az alapítvány feladata, hogy gondoskodjon a jó működésről és a Gyermekvédelmi Irányelvek betartásáról, de minden munkatárs személyes felelősséggel is tartozik a gyerekek irányában, ezért mindenkinek jeleznie kell, ha olyan eseményt tapasztal, ami az alapítvány alapértékeit és biztonságos működését sértik:

- titoktartás megszegése
- segítő kapcsolattal való visszaélés (fizikai, érzelmi, szexuális visszaélés)
- gyerekekkel szembeni erőszak
- gyerekek bármilyen típusú megkülönböztetése

Ezekben az esetekben a munkatárs az általa tapasztalt etikai vétséget, szerepétől függően az Etikai Kódexben részletezett módon a lehető leghamarabb jelezni köteles. Az alapítvány komolyan vesz minden bejelentést, amely egy gyerek jogainak megsértésével, a vele szembeni rossz bánásmóddal, vagy veszélyeztető környezetével kapcsolatos. Minden munkatárs, aki jóhiszeműen hangot ad aggodalmának, vagy etikai vétséget jelent be, a Gyermekvédelmi Irányelveknek megfelelően cselekszik. Az Etikai Bizottság kivizsgálja a bejelentést és intézkedik az etikátlan magatartás megszüntetéséről.

Az alapítvány minden megkeresőjének biztosítani kell a megfelelő fórumot arra az esetre, ha jelenteni akar egy jogsértést. Az erről szóló információt az alapítvány honlapján jól láthatóan kell elhelyezni, vagy szükség szerint a szolgáltatásokban dolgozó munkatársak kell, hogy informálják a megkeresőket a panasztétel módjáról. Amennyiben a bejelentő elérhetősége ismert, akkor őt az Etikai Bizottság vizsgálatának eredményéről tájékoztatni kell.

Az Etikai Bizottság működési alapelvei:

Az Etikai Bizottság tagjai: az alapítvány ügyvezetője, szakmai vezetője és egy kurátor. Amennyiben az eljárásra az Etikai Bizottság valamely tagja ügyében kerül sor, őt az ülésről ki kell zárni.

Az Etikai Bizottság a kifogásolható magatartást kivizsgálja, konzultál és intézkedik az etikátlan magatartás megszüntetéséről és a szükséges szankciókról. A konkrét intézkedés mellett ajánlásokat fogalmaz meg az etikailag kifogásolható események elkerülésére. Az Etikai Bizottság az eljárásokról tájékoztatja az alapítvány kuratóriumát.

Hivatkozások:

ENSZ Gyermekjogi Egyezmény

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer működtetése kapcsán a gyermek bántalmazásának felismerésére és megszüntetésére irányuló szektorsemleges egységes elvek és módszertan

Kék Vonal Ügyelői kézikönyv